

פרשת ויחי

כיבוד דוד

ע"ש דוד שלמה בן ריבה ז"ל
ראש-הכולל הרב אורי פולק שליט"א

מס' 63

פרשת כי תצא- פשט אור החיים הקדוש

"וראית בשביה אשת יפת תואר"

הנה מאומרו יפת תואר, משמע דווקא יפת תואר, ומאומרו וחשקת בה. דרשו בספרי אפילו כעורה וזה מן התימה! למה יאמר יפת תואר וירבה כעורה? היה לו לומר אשת ולא יכתוב לא "יפת תואר" ולא ו"חשקת". וליישוב הכתוב צריך להעיר בעניין, למה יצוה ה' "כדברים האלה לטמא אדם עצמו בבת אל נכר? בפרט בעת מעשה הנס במקום שצריך להוסיף טהרה ודבקות בה" יתיר לעשות מעשה כיעור השנאוי אצלו יתברך? וזה ירחיק דבקותינו בו יתברך, בשלמא התרת אכילת איסור מצינו לרמב"ם ז"ל (הל" מלכים פ"ח ה"א) שנתן טעם אם ירעב, והוא טעם נכון, אבל מעשה זה יתעבנו עושנו. ורבותינו ז"ל אמרו (קידושין כא:): לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, ומן הראוי הוא להכניעו ולאבדו מלב עם קדוש בזמן שהוא אשר "מלכם בראשם" להלחם להם.

אכן יסוד הדבר וסודו הוא ע"פ דבריהם ז"ל שאמרו שבחטא אדם הראשון נשבו כמה נשמות יקרות ביד ס"א והם נשמות הגרים, וצא ולמד כמה וכמה גדולי עולם באים מהאומות, ורות המואביה תוכיח, ושמעיה ואבטליון, ואונקלוס הגר, וכאלה רבות. עוד אגלה לך סוד אחד תמצא נשמה טהורה דבוקה בנשמה טמאה, ואין כח בטהורה להטות הטמאה להטיב והיא מונחת שם עד עת דרור וצא ולמד כיצא בזה מנשמת ר' חנינה בן תרדיון שהיתה דבוקה בשכם בן חמור כרמוז בתיבת "רחבת ידים" כאמור בדברי המקובלים ומצינו שהנפש הלזו לא עשתה מפעל טוב בשכם ויצתה כשדבק בדינה ושמור לך כלל זה. ויש נפש קדושה בין הקליפה שבמקום כונתה תטה לב השוכנת בתוכו להיטיב ויגרשו חלק הרע או ימתקוהו, והם הגרים המתגירים מן האומות מעצמן כרות המואביה וכנעמה וכמו שראינו בעינו גרים שמעצמם באים ומתגירים. והנה כבר כתבתי כמה פעמים כי באמצעות מעשה המצוה יתלבש באדם אור השכינה ויגרש ממנו חלק הרע כאמרו: שומר מצוה לא ידע דבר רע (קוהלת ח ה). ובפרט שלוחי מצוה, וכמו כן העוסק בעבירה מתלבשת בו רוח הטומאה ומעוותת דרכו. ואחרי הודיע ה' אותנו כל זאת יאירו מאמרי אל עליון כשמש בצהרים במצוה זו והיא לפי שהקדים כי תצא למלחמה, שיציאתו לדבר מצוה, אמר עוד אם ראה בשביה פרוש בשעת שביה וכמו שכן דקדק הרמב"ם בפרק ח' מהלכות מלכים כי באותה שעה עודנו עוסק במצוה אם יראה אשת יפת תואר, פירוש אשת סמוך.

ורבותינו ז"ל אמרו אשת איש ודבריהם אמת אלא שאם לדבריהם לבד יכין היה לו לומר אשת איש ולא אשת יפת תואר אלא באה להעיר שבאמצעות היותו עוסק במצוה יגלה ה' את עניו להכיר באשת גוי שיש בה יפת תואר שהיא נשמה הקדושה הנקראת יפת תואר כי זוהר הנשמות הקדושות מופלא ועצום הוא, וזאת האישה קנתה בה חלק הטוב ולזה קראה הכתוב אשת יפת תואר והכרתה היא שע"י שאתה רואה שאתה חושק בה בזמן שאתה דבוק בשכינה באמצעות היותך עוסק בשליחות מצוה כאמור זה יעריך שדבר טוב חשקת. ודקדק לומר "בה" ולא אמר אותה להעיר כי לא לאישה אתה חושק אלא למה שבה – שהיא יפת תואר שהיא חלק הטוב הדומה לנפש הטהורה וכפי זה הגם שכעורה האשה, בכלל ההיתר כי אינו חוזר יפת תואר לגולם הנגלה כי אליו לא ימשך תאות ישראל במצב זה.

בברכת שבת שלום,
הרב אורי פולק שליט"א

שיעורי תורה לגברים

יום ראשון 19:30
מבשרת ציון, ביהכ"נ עין חמד

יום שני 17:30 – לפני מנחה
גבעת זאב, ביהכ"נ רח' שבט בנימין

יום שלישי 21:30
הר חומה, רח' שמעון בן חמו 26

יום רביעי 21:00
רח' הלולב 43 ג. זאב משפחת עזריה

יום חמישי 21:00
שיעור – הבן איש חי
רח' האייל 37 ירושלים

יום שבת 14:30
גבעת זאב, ביהכ"נ רח' שבט בנימין

הקדשת העלון

הרוצה להקדיש את העלון לעילוי נשמת, רפואה, זיווג הגון, לפרנסה וכיו"ב וכן הרוצה לתרום לפעילות הרב פולק שליט"א יש לפנות לטל' 050-2057937 אפשרות לעשות פדיון נפש לחולים ע"י הרב.

לאני השבת:

רמז - בעל הטורים

א. כי תצא. למה כתיב פרשת עגלה ערופה בין שתי מלחמות הקדים לה מלחמה שאם יאמר השונא אהרוג כי עת מלחמה הוא יאמרו האויבים הרגוהו במלחמה וכתיב מלחמה אחריה לומר תבער דם הנקי להרוג הרוצח ואח"כ תלך במלחמה ותנצח ולא היו מניחים לילך שונאים במלחמה ביחד שמא יהרגו זה לזה במלחמה:

ב. כי תעשה הישר. וסמך ליה כי תצא למלחמה שאין יוצאין למלחמה אלא צדיקים:

ג. ה'. וסמך ליה כי תצא למלחמה לומר שהשם יוצא עמך כענין שנאמר ויצא ה' ונלחם בגוים:

ד. כי תצא. צא אליהם ואל תניחם לבא עליך פן ישחיתו הארץ:

ה. על אויבך. חסר יו"ד שבמלחמת יחיד הכתוב מדבר:

ו. שביו (318). בגי' ואם יהיו כנענים (318):

ז. אשת (701). בגי' בשר נבלה מאוסה (701) כמו שדרשו חכמים מוטב שיאכלו ישראל בשר תמותות שחוטות ואל יאכלו בשר תמותות נבילות:

ח. לך לאשה והבאתה אל תוך ביתך. לומר לאחר שתגייר אותה תהיה לך לאשה ולא בגיורת:

ט. וגלחה את ראשה. לפי שהיטיבה ראשה לפתותך:

י. ועשתה את צפרניה. לפי שרמזה לך בהם לפתותך:

יא. ירח ימים. לא אמר חודש לומר לך מה ירח אורו פגום כנגד אור השמש אף כותית מאוסה היא כנגד בת ישראל:

יב. ושלחת לנפשה. בגימ' לנפשה (465) לא בבית העכו"ם (465). סמך אשר עניתה לכי תהיין. לומר לך שלא יענה אותה בהיות של ביאה:

יג. שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה. מרבה נשים מרבה כשפים לומר לך כיון שיש לו שתי נשים הא' עושה בכשפיה כדי שישנא השניה:

יד. והיה הבן הבכור לשניאה. והיינו בני השנואה שהוא מבני ט' מדות שמנו בנדריים ולכך סמך לו בן סורר ומורה שיהיה הבן סורר ומורה:

טו. והשנואה. אותיות הנשואה לומר לך ששנואה בנשואיה שהם בפסולין. במדרש דורש לאיש זה הקב"ה. אהובה אלו העכו"ם שמראה להם פנים שנואה אלו ישראל שמסתיר מהם פנים:

טז. ביום הנחילו. לעתיד לבא. לא יוכל לבכר. כי אם בני בכורי ישראל:

יז. ביום הנחילו את בניו. ס"ת מותו רמז למאי דא"ר יהודה ג' שנכנסו לבקר החולה ביום רצו כותבין רצו עושין דין בלילה כותבין ואין עושין דין וזה מה שמצוה בשעת מיתה אם הוא ביום יש לו תורת דין:

יח. את אשר יהיה לו (968). בגימ' מלמד שהבן נוטל בראוי כבמוחזק (968):

יט. את אשר יהיה לו. ס"ת תורה שלא ינחיל לעבור על דברי תורה אם נתן לאחר בלשון ירושה לא אמר כלום מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה אין בדבריו כלום:

כ. לתת לו פי שנים. בשביל שהוא נוטל פי שנים: יש באותיות של בכור ענין כפילות הבי"ת כפולה על הא' שלפניה וכן הכ"ף על היו"ד שלפניה וכן הרי"ש. והוי"ו נכתבת כפולה שכותבין אותה שני ווי"ן:

כא. יכיר (240). בגימ' לאחר (עם הכולל 240) כדדרשינן יכירנו לאחרים:

כב. בכל אשר ימצא לו כי. ס"ת ראוי ולמ"ד דבכל ואל"ף דאשר הוא לא והיינו לא ראוי שאין הבכור נוטל פי שנים בראוי:

כג. ראשית אוננו. כל ראשית הוא מובחר. ראשית דגן קדש ישראל לה' ראשית תבואתה:

כד. לו משפט הבכרה כי יהיה לאיש. לומר משפט בכורה לאיש ואין משפט בכורה לאישה:

כה. בננו. חסר יו"ד כאלו עבר על עשרת הדברות:

כו. ומרה. חסר וי"ו כי מרה יהיה לו באחרונה:

כי יקרא קן צפור לפניך, שלח תשלח את האם. זה שאר הכתוב, מכל משמר נצור לברך כי ממנו תוצאות חיים (מש' ד כג). אמר רב אדא, מאתיים וארבעים ושמונה מצות עשה יש בתורה כמנין איבריין שבאדם, ובכל יום ויום צועקים על האדם, עשה אותנו שתחיה בזכותינו ותאריך ימים. ושלש מאות וששים וחמש מצות לא תעשה כמנין ימות החמה, ובכל יום ויום שהחמה זורחת עד שהיא שוקעת, צווחת ואומרת לאדם, גוזרני עליך במי שהגיע ימך ליום הזה, אל תעבור בי את העבירה הזאת, ואל תכריע אותך ואת העולם כלו לכף חובה. הרי שש מאות ושלש עשרה מצות. וכל מצוה ומצוה נזכר מתן שכרה, כגון כבוד אב ואם, ושלוח הקן, שכתוב בהן אריכות ימים. ויש מצות שמתן שכרה בנים, כמו שרה שאירחה את האורחים, ושונומית על שקבלה את אלישע. ויש עבירה טעונה סקילה, שריפה, הרג, וחנק. ואין לך מצוה קלה בכל המצות יותר משלוח הקן. ומה שכרה, למען ייטב לך והארכת ימים. משל למה הדבר דומה. למלך שהכניס פועלים לשדהו לנטוע ולא גילה להם שכר נטיעתן. לערב, כל מי שנטע אילן אחד, נתן לו זהוב אחד. התחילו הכל תמהין ואומרים, ומה זה שלא נטע אלא אילן אחד קל ופחות, נתן לו זהוב אחד. אנו שנטענו הרבה, על אחת כמה וכמה. ומה שכר שילוח הקן, שכרה אריכות ימים. שכר מצות שיש בהן חסרון וטורח והחיית נפשו, על אחת כמה וכמה. לפיכך לא פירש הקדוש ברוך הוא שכר עושי מצוה בתורה, שיהיו ישראל עושין אותן מעצמן, להרבות שכר. שכך שנינו, אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס. לכך כתיב, מכל משמר נצור לברך. [מעשה באחד שעלה לראש האילן לקיים מצות שלוח הקן ונפל ומת, לפי שנאמר, כי יקרא קן צפור לפניך בדרך, לא שתראה אותן בראש האילנות ותעלה אחריה. אמר הכתוב, אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו (תהלים צד יב), אמר רבי אלעזר בן יעקב, צריך אדם להחזיק טובה להקדוש ברוך הוא בזמן שהיסורין באין עליו. למה. שהיסורין מושכין את האדם להקדוש ברוך הוא, שנאמר, כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה (משלי ג יב). אמר רבי שמעון בן יוחאי, אם מת לאדם בן, לא יהא קורא תגר, שהבן מרצה אותו להקדוש ברוך הוא. משל למה הדבר דומה. למלך שכעס על בן בתו, ובא אחר ורצה את המלך לבן בתו. אומר אותו בן בתו, אין צריך להחזיק לו טובה לאותו שריצהו. כך אם מת בן אדם, יחזיק טובה להקדוש ברוך הוא, שריצה הבן את אביו לבוראו. למה. כי את אשר יאהב ה' יוכיח וגו'. לכך אמר דוד, אשרי הגבר אשר תיסרנו יה. אם באו יסורים על האדם, יעמוד בהן ויקבלן. למה. שאין סוף למתן שכרו. ומנין אתה למד. משן ועין, שעבד עברי יוצא בהן לחירות. יסורין שממרקין כל גופו של אדם, אינו דין שתהא לו כפרה. אמר רבי חייא בר אבא, מה מי שמקיים מצות שלוח הקן, נאמר, למען ייטב לך. אדם שמת בנו, על אחת כמה וכמה שיכפר לו. ואת הבנים תקח לך, אם אין לך בנים, בשכר מצוה זו, אני נותן לך בנים]. דבר אחר, שלח תשלח, אם שלחתן, (כעל גמולות ה) כעל גמולות כעל ישלם (ישעיה נט יח). מה כתיב, עשוקים בני ישראל ובני יהודה יחדו וכל שוביהם החזיקו במ מאנו שלחם, גואלם חזק, ה' צבאות שמו, ריב יריב את ריבם (ירמ' נ לג-לד). והיה כעוף נודד קן משולח תהיינה בנות מואב מעברות לארנון (ישע' טז ב). זה שאמר הכתוב, קורא דגר ולא ילד עושה עושר ולא במשפט וגו' (ירמ' יז יא). מה כתיב אחריו, כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו (שם שם יב). מה ענין זה לזה, מי שהוא אומר קורא דגר, (שהוא) אומר כסא כבוד. ללמדך, שהקורא הזה מביא ביצים אחרים משאר עופות ויושב עליהם עד שיוצאין מקליפיהן ויצאו אפרוחים, והן עולין אחריו ומורטין את כנפיו (ואוכלין אותו). כשהוא רוצה לפרוח, אינו יכול, שנמרטו כנפיו. מצא אותו חיה או שרץ, אוכלו. מי גרם לו. על שגזל ביצים שאינו שלו. כך יהיו אומות העולם ומואבים ועמונים שפשטו ידיהם בכסא כבודו והחריבו מקדשו ושרפו היכלו והגלו את ישראל, הקדוש ברוך הוא יאבד את זכרם, כענין שנאמר, לכן חי אני נאם ה' צבאות אלהי ישראל כי מואב כסדום תהיה וגו'.

חודש אלול - אמרי קודש

צירוף המאיר בירח ימים דלול, יוצא מן הכתוב (דברים ו כה) **וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני הוי"ה אלקינו** כאשר ציונו –ומהראוי להבין וכי בשביל זאת ישמרו את פקודיו ית"ש למען היות לנו לצדקה. אלא דאמרו רבותינו ז"ל (פסחים כ"ב ע"ב) לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. וביאר בספ"ק נועם אלימלך דבאם יתחיל מיד לשמה, יטרידנו היצר הרע בכל מיני מניעות, בידועו שעל ידי התשובה יתבטל לגמרי, וכל עמלו יתמו לריק. והנה תשובה מאהבה אי אפשר לעשות בעת שעוסק שלא לשמה, כי אם תשובה מיראה, ואז הזדונות נעשין כמו שגגות. אבל בתשובה מאהבה אז וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות מתוך אהבה גו'. ולכאורה הוא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין ל"ט ע"ב). וכבר אמרתי בזה, דעל מניעת עבירה שהגיעה לידו, ישולם שכר בעולם הזה. וכאומרם ז"ל (שם) ישב ולא עבר עבירה, נותנים לו שכר כעושה מצוה. דהנה ממה נפשך, אימתי מקבלים השכר הזה, אם תמצא לומר לעילא, מה רבותיה. אלא שנותנים ליה בהאי עלמא על מה שנמנע עצמו מן העבירה, כי הא דאשכחנא התם בגמרא אצל כמה וכמה עובדות בנסים שנעשו להם מחמת שבא עבירה לידם וניצלו הימנה, כי הא דר"ח בר פפי, ועוד שם. והיינו דאמר קרא **וצדקה תהיה לנו** [לקבל אגרא על] **כי נשמור** [עצמינו מן הלא תעשין, כאילו] **לעשות את כל המצוה וגו'** שיוכלו בכלל זכיות באמצעות תשובה מאהבה, אז עושה הקדוש ב"ה עמו צדק"ה במה שיתן לנו גם בעולם הזה, לאשר אפילו שכר הגן עדן, אינו אלא בתורת צדקה, כי מי הקדימני ואשלם כתיב (איוב מא ג), וכמו שאמרו במדרש (ויק"ר פכ"ז ב') דמי עשה מזוזה, עד שלא נתתי לו בית וכו'. ועוד ראייה ממה שאמרו רז"ל (עוקצין פ"ג מי"ב) כי עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, שנאמר (משלי ח כא) להנחיל אוהבי י"ש ואוצרותיהם אמל"א. ולכאורה מה הוא לשון אמל"א, והרי כל אחד ממל"א לעצמו כפומא דעבידתי"ה. אלא משמע שגם שם הוא בתורת נתינה של צדקה, דמי שעבד את השי"ת מתוך אהבה, ממלא הקב"ה אוצרותיו, ואם כן מכל שכן השכר בהאי עלמא, איננו אלא בתורת צדקה.

והנה בעת שאיש ישראלי מושל ברוחו מעבירה שהגיע לידו לבלתי עבור עליה, ויש"ב על מקומו, נותנים לו שכר כאילו עשה מצוה, ומהו הוספת אומרם ז"ל **כאילו עשה מצוה**, הוה להו למימר נותנים לו שכר מצוה. אלא דהנה אמרו בספ"ק בטעם שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, משום שאין די סיפוק בכל העולם להכיל שכר מצוה אחת ואמרינן בגמרא (ברכות ו' ע"א) חישוב לעשות מצוה ונאנס ולא עשא"ה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשה. כי הגם שעל העשי"ה גופא ליכא שכר, אך על הכאילו איכא שכר, וכמו כן ישב ולא עבר וכו' נחשב כאילו עשה מצוה, והיינו על הכאילו, וכמו שאמרו חז"ל (עיין זבחים ק"ח ע"ב) גבי יוסף הצדיק דבשכר של שמירת עינו, זכה למלכות. ולכאורה ממה נפשך הרי לא עש"ה שום דבר, אלא כדאמרן, כי היות שנפשו של אדם חומדן ביותר, והוא מתגבר וממליך מלכותו ית"ש ומכניע כל רצונו, אז זוכה לשכר של כאילו עשה. –ועל זה אמר **וצדקה תהיה לנו**, [כי הגם שעל מצות מעשיות אכן אין שכר בהאי עלמא, אבל על] **כ"י נשמור** [את נפשינו מעבירה, שנחשבה כמו] **לעשות** [בפועל] **את כל המצוה הזאת וגו'**, שפיר ישלם לנו.

הסוד הוא, כי כשיש ח"ו פגם למעלה ואין זעיר מזדווג עם נוקביה בעולם האצילות, יורד למטה בעולם היצירה, ומקנן במטטרו"ן, ומתלבש בו, ועל ידו נעשה הזווג בנקבה. והוא כדמיון האדם שמת, ומתגלגל, ומתעלם באחיו הנקרא יבם, ועל ידו מזדווג באשתו. וכמו שידעת, כי כל ירידה מעולם לעולם, מעולם עליון לעולם תחתון, נקרא מיתה, בסוד ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום כנודע. ולכן ענין החליצה הוא, כי אנו משימים הנעל הזה ברגלו, שיוכל לחזור לעלות למקומו למעלה, ע"י הנעל הזה, ועי"כ אין ליבם עוד זיקה באשתו בסוד החליצה שחולצת הנעל הזה מרגל היבם:

ואמנם הנעל הזה, הוא שם אהי"ה דההי"ן, בגימטריא נע"ל עם הכולל, והוא מאימא עילאה, הנועלת לז"א. כמו שהודעתך, בענין איסור נעילת הסנדל ביום הכפורים וע"ש גם ז"ס הנעל, שאנו נועלים בימי החול, כמבואר אצלנו בברכה שעשה לי כל צרכי, וע"ש. ולכן ביוה"כ, שזו"ן עולים עד אימא עילאה עצמה, הנקראת אהי"ה, אינם צריכים שם לנעל, ואדרבא אם נועלים אותו, מורה פגם שם. ואמנם נתבאר שם של המנעל, אבל הסנדל הוא למטה בעולם העשיה, הנקרא סנדלפון, כנודע (ע"כ מזולתו):

ארז"ל, היבם אינו צריך לקדש את היבמה מדברי תורה אבל מדברי סופרים צריך שיקדשנה. וזהו הנקרא מאמר, ואינו נקרא קדושין. וצריך טעם, למה אינם נקראים קדושין, אלא מאמר. והענין הוא, ארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. והענין היא, שהקדושין הם מצד החכמה, שכן כל קדושה היא מצדה. וכל כללות הספירות מעשר, הם מצד חכמה, וז"ש בעשרה מאמרות, שהם בסוד החכמה, שהיא כללות היו"ד, נברא העולם שהיא בינה, ומה ת"ל, והלא במאמי אחד יכול להבראות, ר"ל, סה צורך לבריאת העולם בכל העשר, שהם הל"ב נתיבות שבחכמה עצמה, והלא בסוד הדעת, הנקרא מאמר אחד, שגם הוא כולל כל הל"ב, יכול להבראות, והוא השושבין המיוחד חו"ב הנקראים עולם, וז"ס כראשית, שהחכמה היא ב', וע"י הדעת התיחד חו"ב שהוא ר, נעשה ס, וז"ס למרבה המשרה. אלא ליתן שכר טוב לצדיקים, ר"ל, צריך העולם להיות נברא מדין ורחמים, והרחמים צריכים שיהיו גמורים מצד החכמה, שמצדה כל כללות העשר להשפיע לצדיקים. ומצד אחי צריך מעט דין, ליפרע מן הרשעים, וזהו טעם שנברא העולם בעשרה מאמרות מצד קחכמה:

ובזה נבין מאמר היבמה, שאינו נקרא קדושין, מפני שבסוד היבום נהפך המציאות ואין הענין כסדר, וירד פלאים, כמו שפירש בסבא, אחוה אבוה, אתתיה אימיה. ולזה, מה שעושה היבם ומקדש, אינו נקרא קדושין, מפני שהקדושין הם בסוד חכמה, עולם הזכר, סדר ההוי"ת כמסודר על מתכונתו, והוא בהיות האדם מקדש אשה בסדר הנשואין. אבל זה, אינו נקרא אלא מאמר אחד, מפני ירידתו כדפרישית, ואין הדברים כסדר, וז"ס היבום:

וענין סוד החליצה, הוא בסוד הגלגול סתם, גלגול שאינו יבום, כשמתגלגל איזה אדם בעולם, והיה לו מקודם נר"ן, כשהזרו לזה העולם, אינם נקשרים יחד הג' מדרגה, אלא מפוזרים בעולם, ובין הגופים, עד שיזכו כל אחד ואחד במקומה, ויחזרו ויתקנו ויתקשרו יחד. אבל ענין היבם שמייבם ליבמתו, יש להם תועלת רב, שאינם מתפזרים השלשה מדרגות, אלא מביא שלשתם יחד. ויש לו ג"כ חדא לריעותא, שאין לו מציאות לבא אלא בזאת האשה, אבל אין בו כ"כ טורח, כיון שבאים השלשה מדרגות ביחד. וכשהוא חולץ אותה, הוא מתיר קשרי מנעל החליצה, לרמוז על אותו הקשר האמיץ, שהיו ראויים להקשר יחד השלשה מדרגות בסוד היבום, ועתה ע"י התרת הקשרים, גורם להתירם, ולפזרם, איש לדרכו פנו, וחולץ המנעל מעל רגלו, לרמוז על הפרוד הגדול שנעשה:

אמר שמואל, נלע"ד, שהרקיקה היא, להשליך רוח דשדי בגווה בעת ביאה א', כמו שפ' הרב ז"ל. האמנם הוא רוחא דנשיקין עילאין, ולכן צריכה להשליך אותו ברוק, ולא בדם, דכבולעו כך פולטו, ודי למבין, לבן בלבן. האמנם הוא רוחא דשדי בגווה בזווג ממש, אינה משלכת אותו, אלא בחליצת מנעל ממש, בסוד וחלצה נעלו מעל רגלו של יבם, לרמוז, שהיתה מוכרחת ליקח ג"כ רוחא תניינא מהיבם בעת הזווג, ולא רצה היבם להקים לאחיו שם בישראל, ולכן חולצת המנעל של היבם בפניו, ואז יוצא ממנה גם ההוא רוחא קדמאה דשדי המת בגווה, ונשארה נקיה לגמרי. ובטעם זה, החלוצה היא יותר טובה מן האלמנה שעדיין יש בה רוחא דמכשכשא במעהא. והגרשה יותר נקיה מכלם, אלמלא מ"ש חז"ל שלש דעות במטה וכו', כנלע"ד:

וענין אומרם חז"ל, החלוצה אינה כמגורשת מן התורה, אבל מדבר סופרים הרי היא כמגורשת, ואסורה לכהן. ונדקדק ענין מדברי סופרים, שהוא למטה מדרגה תחתונה. וז"ש מן התורה, ר"ל, עולם הזכר, אינה יורדת היא, אלא בעלה שמת יורד למטה, כמ"ש בסבא. אבל מדברי סופרים, הואיל והוא היה נקשר עמה, יורד מדרגתו, גם היא תרד עמו, כמו המגורשת שיורדת. כמ"ש בסבא, על פסוק והיתה לאיש אחר, וזהו מצד עולם הנקבה, שהוא מדברי סופרים: